Vught

Bijlage: Meicirculaire gemeentefonds 2021

1 Inleiding

Op 31 mei 2021 is de meicirculaire gemeentefonds 2021 verschenen. De meicirculaire informeert ons over ontwikkelingen van de gemeentefondsuitkering naar aanleiding van de Voorjaarsnota van het Rijk.
Door middel van deze bijlage willen wij u op de hoogte brengen van de inhoud van deze circulaire.

2 Voorgeschiedenis

De raming van de gemeentefondsuitkering vertoont de laatste jaren grote schommelingen. Oorzaken hiervan zijn vooral grote schommelingen in de rijksuitgaven en de ontwikkelingen in de uitkeringsbasis. Door het Rijk is besloten dat de accressen voor 2020 en 2021 worden vastgeklikt op het niveau van de meicirculaire 2020. Dat geeft in de coronatijd rust en stabiliteit. Daarnaast is besloten de opschalingskorting eenmalig terug te storten voor 2020 en 2021.

3 Inhoudelijk

In dit hoofdstuk gaan we in op de raming van de uitkeringen uit het gemeentefonds en de effecten die dit heeft op het lopende jaar en de begroting 2022-2025.
Samengevat hebben de meicirculaire van het gemeentefonds en de daaraan gerelateerde taakmutaties de volgende effecten:

Mutaties nav meicirculaire gemeentefonds (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
3.1 Mutaties gemeentefonds	1.415	593	414	246	155
3.2 Mutaties in exploitatie n.a.v. meicirculaire	-302	-314	-310	-310	-314
Mutatie nav de meicirculaire	**1.113**	**279**	**104**	**-64**	**-159**

In de volgende paragrafen wordt een toelichting gegeven op de verschillende mutaties, aandachtspunten, ontwikkelingen en onzekerheden.

3.1 Mutaties gemeentefonds

In onderstaande tabel is een specificatie weergegeven van de mutaties in het gemeentefonds 2021 en volgende jaren n.a.v. de meicirculaire 2021 t.o.v. de maartbrief 2021

Mutaties (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
a. Mutaties algemene uitkering, incl. taakmutaties					
Accresontwikkelingen	0	-193	-387	-556	-606
Afrekening BCF Plafond 2020	144	0	0	0	0
Ontwikkeling uitkeringsbasis	331	606	631	633	581
Aanpak problematiek jeugdzorg: verdringing en lichte jeugdproblematiek	307	0	0	0	0
Aanpak problematiek jeugdzorg: POH Jeugd GGZ	13	0	0	0	0
Aanpak problematiek jeugdzorg : wachttijden specialistische jeugdzorg	270	0	0	0	0
Rijksvaccinatieprogramma meningokokken	7	8	8	8	9
Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg	0	8	8	8	9
Handhaving energielabel C kantoren	4	4	4	4	4
Wet Open Overheid (structureel)	0	50	64	78	92
Wet Open Overheid (incidenteel 2022 t/m 2026)	0	60	61	62	63
Versterking gemeentelijke anti discriminatievoorziening	13	13	13	13	14
WOZ waardering en aanpassing rekentarieven	0	-65	-76	-80	-91
Overige	3	-68	-63	-60	-42
Subtotaal Algemene Uitkering	*1.092*	*423*	*263*	*110*	*33*

b. Mutaties integratie- en decentralisatie-uitkeringen					
Suppletie-uitkering Bommenregeling	81	0	0	0	0
Maatschappelijke begeleiding statushouders	18	0	0	0	0
Kerkenvisies	25	0	0	0	0
Inburgering	1	20	11	7	3
Heroriëntatie zelfstandigen (Corona steunpakket)	14	0	0	0	0
Jeugd aan Zet (Corona steunpakket)	10	0	0	0	0
Overige (aanpassing berekening Burap-1)	27	-1	-1	-1	-1
Subtotaal Integratie en Decentralisatie-uitkeringen	*176*	*19*	*10*	*6*	*2*
c. Mutaties Integratie uitkering Sociaal Domein					
Participatie	131	131	121	110	100
Voogdij/18+	16	20	20	20	20
Subtotaal Integratie uitkering Sociaal Domein	*147*	*151*	*141*	*130*	*120*
TOTAAL	1.415	593	414	246	155

a. Mutaties algemene uitkering, incl. taakmutaties

Accresontwikkelingen

Volgens de normeringssystematiek (trap op trap af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van de algemene uitkering. De jaarlijkse toe- en afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de normeringssystematiek, wordt het accres genoemd. Voor 2020 en 2021 is het accres vastgezet op de stand van de meicirculaire 2020. Vanaf 2022 treedt het “trap op, trap af” systeem weer in werking.

De accressen vanaf 2022 hebben een dalend verloop. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn een dalende loon- en prijsontwikkeling en vanaf 2023 een dalende rente en dalende EU-afdrachten.

Afrekening Btw-compensatiefonds plafond 2020

Gemeenten hebben in 2020 minder gedeclareerd bij het BCF dan eerder gedacht bij de septembercirculaire 2020. Het aandeel van gemeenten in de ruimte onder het plafond wordt uitgekeerd.
Voor 2020 en verder hebben we de raming voor de ruimte onder het plafond gehandhaafd op € 125.000 met inachtneming van het advies van de provinciaal toezichthouders om voorzichtig te zijn met de inzet van deze dekkingsmiddelen.

Ontwikkeling uitkeringsbasis

Omdat het totale bedrag van het gemeentefonds landelijk gelijk blijft, zal bij een stijging of daling van de aantallen per maatstaf landelijk, het bedrag per maatstaf gewijzigd worden. Door het dalende aantal bijstandsontvangers omdat de instroom door de corona-pandemie meevalt, een dalend aantal inwoners, een dalend aantal jongeren en een stijging van de aantallen loonkostensubsidie, ontstaat een mutatie ontwikkeling uitkeringsbasis.

Aanpak problematiek jeugdzorg

Het Rijk stelt dit jaar € 613 miljoen beschikbaar voor acute problematiek in de jeugdzorg.
Hiervan wordt € 493 miljoen via de algemene uitkering van het gemeentefonds verdeeld.
Dit bedrag bestaat uit :

- € 228 miljoen om gemeente in staat te stellen om de consultatiefunctie GGZ vorm te geven, wachtlijsten bij lichtere jeugdproblematiek tegen te gaan en om verdringing van andere uitgaven bij gemeenten tegen te gaan.
- € 10 miljoen om het aantal Praktijk Ondersteuners Huisartsenzorg (POH) voor de jeugd uit te breiden
- € 255 miljoen om gemeenten in staat te stellen om extra inzet en regie te kunnen voeren op het voorkomen en aanpakken van wachttijden van (regionaal) ingekochte specialistische jeugdzorg op basis van goede data, zodat kwetsbare kinderen de hulp krijgen die ze nodig hebben. Hiervan wordt

nu € 200 miljoen verdeeld over gemeenten. € 55 miljoen wordt gereserveerd voor de VNG voor regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening.

Rijksvaccinatieprogramma meningokokken

Met ingang van 1 januari 2021 wordt de uitvoering van de vaccinatie tegen meningokokken overgedragen aan de gemeenten.

Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg

Naar verwachting treedt het wetsvoorstel “Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg (PHB JGZ) in werking. Gemeenten krijgen de taak een prenataal huisbezoek aan te bieden aan zwangere vrouwen en/of hun gezinnen in een kwetsbare situatie in hun gemeente. Om een gezonde ontwikkeling van het ongeboren kind te bevorderen en het ontstaan van gezondheids- en ontwikkelingsrisico’s voor het kind te beperken, is het van belang tijdig hulp en ondersteuning te bieden.

Handhaving energielabel C kantoren

Per 1 januari 2023 moet een kantoor energielabel C of beter hebben om nog als kantoor gebruikt te mogen worden. De gemeente is het bevoegd gezag en handhaaft deze wetgeving. Tot en met 2029 ontvangen gemeenten hiervoor compensatie voor de handhavingslasten. Naar verwachting is handhaving na 2029 niet meer aan de orde omdat de kantoren dan voldoen aan energieprestatie-eisen.

Wet Open Overheid

Op 26 januari 2021 heeft de Tweede Kamer de Wet open overheid (Woo) aangenomen. Deze wet beoogt de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken. Bij instemming van de Eerste Kamer zal de wet een halfjaar later in werking treden (1ste kwartaal 2022). Vooruitlopend op het besluit heeft het kabinet financiële middelen vrijgemaakt.

- De structurele middelen zijn bedoeld voor de actieve openbaarmaking van de informatiecategorieën zoals genoemd in de Woo, het aanwijzen van een contactfunctionaris en het beheer en onderhoud van systemen.

- De incidentele middelen (2022 t/m 2026) zijn bestemd voor het verbeteren van systemen, het opleiden van medewerkers en het aanpassen van processen en de organisatie.

Versterking gemeentelijke anti discriminatievoorziening

Uit onderzoek is gebleken dat de huidige financiering voor de uitvoering van de Wga-taken al enige jaren tot knelpunten leidt. Om die reden worden er vanaf 2021 structurele middelen aan het algemene deel van de gemeentefondsuitkering toegevoegd, zodat anti discriminatievoorzieningen (ADV's) ruimere budgetten kunnen krijgen om meer activiteiten te kunnen ontplooien, om zodoende een betere beschikbaarheid en bereikbaarheid voor melders mogelijk te maken.

WOZ waardering en aanpassing rekentarieven

De marktontwikkeling van de WOZ-waarden wordt ongeveer teniet gedaan door de rekentarieven in de berekening van het gemeentefonds aan te passen. De marktwerkingen bij woningen tussen 1 januari 2020 en 1 januari 2021 wordt geschat op 9% en voor niet-woningen op -0.5%. De inflatie van de WOZ waarden leidt tot een nadeel in de berekening van het gemeentefonds bij deze meicirculaire, omdat wij de inflatie van de OZB opbrengsten in de kadernota al verwerkt hebben.

Overige

Hieronder vallen met name de afronding van de uitkeringsfactor en de afrekening van het saldo voogdij 18+ 2021.

b. Mutaties integratie- en decentralisatie-uitkeringen

Bommenregeling

Voor verschillende projecten binnen Vught is een vergoeding van 70% van de gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog aangevraagd. Door middel van deze circulaire is 68% van de kosten vergoed. Het percentage is verlaagd in verband met de oprichting van een landelijk kenniscentrum voor gemeenten.

Maatschappelijke begeleiding statushouders

Op basis van het gerealiseerde aantal is meer ontvangen dan eerder geraamd.

Kerkenvisies

Dit betreft een bijdrage voor de ontwikkeling van integrale kerkenvisies op gemeentelijk niveau.

Wet inburgering

Voor 2021-2026 wordt cumulatief € 16,5 miljoen toegevoegd ten behoeve van begeleiding van de bredere groep asielmigranten binnen de ondertussen-groep. De inwerkingtreding van de nieuwe inburgeringswet is met een half jaar uitgesteld naar 1 januari 2022. Hierdoor wordt in 2021 de integratie-uitkering inburgering verlaagd voor de uitvoeringskosten en wordt een aanvullend bedrag beschikbaar gesteld, verspreid over 2021-2026. Dit heeft betrekking op 3 aspecten:

- Het budget voor de ondertussen-groep wordt aangevuld, vanwege de hogere huisvestingstaakstelling van statushouders in 2021.
- Om de instroom vanaf 1 juli 2021 zoveel als mogelijk in de geest van de nieuwe wet op te pakken.
- Ter compensatie voor de extra implementatiekosten waarmee we te maken hebben door het uitstel van de nieuwe wet.

Heroriëntatie zelfstandigen

Vanaf 1 januari 2021 bieden gemeenten ondersteuning aan zelfstandigen die zich willen heroriënteren. Voor aanvullend maatwerk voor zelfstandigen is voor 2021 een incidenteel bedrag toegevoegd aan het gemeentefonds.

Jeugd aan Zet

Eind 2020 is besloten in te schrijven op de wintereditie van Jeugd aan zet in crisistijd. Met de bijbehorende middelen zijn extra activiteiten voor jeugd en jongeren georganiseerd, voornamelijk in de periode van kerst tot carnaval. De

kosten zijn al verantwoord in de jaarrekening 2020. De toegekende middelen zijn in deze meicirculaire toegevoegd aan de gemeentefondsuitkering.

Overige
Een aanpassing van de berekening in Burap-1 is nodig omdat er per abuis een verkeerd bedrag opgenomen was.

c. Mutaties integratie-uitkering sociaal domein

Participatie
De middelen voor Wsw, Nieuw Wajong en Nieuw begeleiding zijn geactualiseerd.

Voogdij/18+
Deze integratie uitkering is geactualiseerd in verband met meer actuele gegevens en een compensatie voor Loon- en prijsontwikkeling. Daarnaast is het budget verdeeld op basis van het nieuwe woonplaatsbeginsel dat per 1 januari 2022 wordt ingevoerd.

3.2 Mutaties in exploitatie naar aanleiding van de meicirculaire

Enkele maatregelen uit de meicirculaire leiden ook tot een aanpassing van budgetten in de begroting.

Mutaties (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Rijksvaccinatieprogramma meningokokken	7	8	8	8	9
Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg	0	8	8	8	9
Handhaving energielabel C kantoren	4	4	4	4	4
Wet open overheid (structureel)	0	50	64	78	92
Wet open overheid (incidenteel 2022 t/m 2026)	0	60	61	62	63
Versterking gemeentelijke anti discriminatievoorziening	13	13	13	13	14

Bommenregeling	81	0	0	0	0
Kerkenvisies	25	0	0	0	0
Inburgering	1	20	11	7	3
Heroriëntatie zelfstandigen (Corona steunpakket)	14	0	0	0	0
Jeugd aan Zet (Corona steunpakket)	10	0	0	0	0
Participatie	131	131	121	110	100
Voogdij/18+	16	20	20	20	20
TOTAAL	302	314	310	310	314

Rijksvaccinatieprogramma meningokokken en Prenataal huisbezoek door jeugdgezondheidszorg

In het voorstel dat we onlangs aan uw raad verzonden hebben over de zienswijze op de begroting 2022 van de GGD Hart voor Brabant, hebben we opgenomen dat er nog twee factoren nog tot een verhoging van de inwonersbijdrage zullen leiden, te weten de MenADWY-vaccinatie die is toegevoegd aan het Rijksvaccinatieprogramma en het prenataal huisbezoek bij zwangere vrouwen. We hebben u gemeld dat in beide gevallen tegenover deze extra kosten een extra storting in het Gemeentefonds staat. In deze meicirculaire zijn de compensatie voor deze extra taken die de GGD uitvoert, opgenomen.

Handhaving energielabel C kantoren

Voor de handhaving zullen extra kosten gemaakt worden.

Wet open overheid

De Wet is nog niet vastgesteld er is ook nog geen keuze gemaakt in wat wij willen en wat hiervoor nodig is. Gezien de wens om transparanter om te gaan met gemeentelijke informatie zal ook het college hierin betrokken worden. Vooralsnog gaan we ervan uit dat de toegekende middelen benodigd zijn om dit te realiseren.

Versterking gemeentelijke antidiscriminatie voorziening

In juli zal de raad een discussie voeren over de startnotitie antidiscriminatie- en diversiteitsbeleid. Afhankelijk van de keuzes die de raad dan maakt, zal gekeken worden of en hoe we de middelen in gaan zetten.

Bommenregeling

Voor verschillende projecten binnen Vught zijn kosten gemaakt voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. 68% van deze kosten wordt vergoed door de bommenregeling. Hier is al rekening mee gehouden bij de dekking van de kosten.

Kerkenvisie

Met deze middelen wordt een integrale kerkenvisie opgesteld.

Wet inburgering

De beschikbaar gestelde middelen zijn nodig voor de invoering en de uitvoering van de Wet inburgering.

Corona steunpakket: Heroriëntatie zelfstandigen en Jeugd aan Zet

Deze middelen worden toegevoegd aan de stelpost COVID-19. Vanuit de stelpost worden de kosten betaald zodra deze zich voordoen. Voor Jeugd aan Zet zijn de kosten al gemaakt en ten laste gebracht van de stelpost.

Participatie

Het grootste deel van de middelen heeft betrekking op de WSW en moet doorbetaald worden aan de WSD. De overige middelen zijn benodigd voor de re-integratie.

Voogdij/18+

De extra kosten worden gemaakt in verband met het nieuwe woonplaatsbeginsel.

3.3 Aandachtspunten, ontwikkelingen en onzekerheden.

- Vooralsnog verwachten we geen extra kosten naar aanleiding van de middelen aanpak problematiek jeugdzorg in de meicirculaire. Er is echter nog geen duidelijkheid of er extra regionale inzet nodig is om wachtlijsten bij de GGZ terug te dringen. Mocht dit nodig zijn, dan wordt het in Burap-2 gemeld.
- De invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds is gepland op 1 januari 2023. De definitieve uitkomsten van de nieuwe verdeling worden verwacht in de meicirculaire 2022 en kunnen tot financiële consequenties leiden.
- Voor de jaren 2022 en verder is al eerder een stelpost in de gemeentefondsuitkering opgenomen van € 407.000 (gebaseerd op € 300 miljoen landelijk) voor de uitkomsten van het onderzoek naar de middelen jeugdzorg. Deze stelpost is nog steeds van toepassing. Afgelopen week is besloten voor 2022 1,3 miljard aan gemeenten toe te kennen voor de jeugdzorg. Binnen een maand verwachten we dat de verdeling van deze middelen bekend wordt en of er extra kosten tegenover staan. We verwachten dat er dan ook een richtlijn van de toezichthouders gepubliceerd wordt hoe we bij de programmabegroting om mogen gaan met evt middelen voor 2023 en verder. Op basis van de arbitragezaak is bij de kadernota reeds rekening gehouden met structurele extra inkomsten van jaarlijks €300.000. Een nieuw kabinet zal later pas een besluit nemen over 2023 en verder.
- De opschalingskorting is eenmalig teruggeboekt voor 2020 en 2021 naar aanleiding van de coronacrisis. In de Eerste Kamer is ook al gesproken over het afschaffen van deze korting die oploopt tot 975 miljoen landelijk. Of dit ook daadwerkelijk gaat gebeuren is niet bekend.

4 Standpunt / Besluit college van B en W

De mutaties met betrekking tot de meicirculaire zijn meegenomen in de Kadernota 2022-2025. Wel moeten we concluderen dat de afgegeven ramingen wederom grote onzekerheden bevatten. Uitgangspunten voor het college blijven een sluitende

begroting, die voldoet aan het toezichtkader van de provincie. Bij het uitwerken van de programmabegroting 2022-2025 zal het college zich beraden hoe om te gaan met de onzekerheden en het meerjarensaldo.